

Азъ по-добре се чувствувахъ при войниците. Подофицертътъ Цоко ми донесе куфара и скромно се сбогува.

— Заглътна, тамъ у насъ, Сестро. . . Вие внесохте малко оживление. . . Прощавайте. . . нерадъ е войнишкия животъ. Пустнете това писмо, то е до мама. Дойдохъ си отъ Германия и направо постъпихъ въ частта не съмъ я виждалъ четири години. . . Тя горката все ме чака. Останала е въ селото съвсемъ сама. Ще минемъ съ влака и ще видя селото сгущено въ гънкитъ на Родопитъ, но по-добре е да не се отбивамъ и да развреждамъ сърдцето й.

Сълзи блъснаха въ очитъ му. Той бѣше добъръ синъ. Стиснахъ неговата ръка и обещахъ да изпратя писмото щомъ слѣза въ Пловдиа, по нѣкой селянинъ.

Едва къмъ 6 часа следъ обѣдъ пристигнахме въ Пловдивъ и се затирихъ да търся по хотелитъ файтонъ, или каквото и да било превозно срѣдство за да замина за село, което отстои отъ тукъ 45 километра, сгущено въ Срѣдна гора. Изпратихъ и писмото на Цоко. Ахъ, какъ много ще се зарадва неговата майчица.

25 Априль.

Съ голѣма мъжа се добрахъ до село. Съ волска кола пжтувахъ нощъ и день. Заварихъ въ единъ отъ хановѣтъ на Каршиака две жени, докарали дърва за продаване и всѣка дала по една изпусталѣла крава за впрѣгане. Воловетъ имъ били реквизирани, а мъжетъ имъ на война. Изсѣхналитъ имъ лица, отъ непосилни мъжки и мизерия, пребрадени съ черни чембери, бѣха сериозни и замислени. Съ мъжа може да се откопчи думица отъ тѣхнитъ стиснати устни. А сж мои другарки, съ тѣхъ съмъ отрастнала, съ тѣхъ съмъ прекарала детинството си, и до четвърто отдѣление заедно учихме.

Маринка и Стамула. Две братовчедки, които като моми бѣха подлудили ергенитъ, не само на нашето село, а и на околнитъ села. Какво е станало съ тѣхъ, та на 28 години сж заприличали на баби? Азъ ги гледамъ и не мога да отгатна поне съ очнтъ имъ трагедията на тѣхнитъ души.

— Имате ли писма отъ мъжетъ си?